

Musical Na Bigi Du straks op internationale tour

Een verslag van Nancy de Randamie d.d. 22-07-2008

Met groot succes is de musical *Na Bigi Du* in theater Thalia in Paramaribo opgevoerd. De voorstelling vond plaats in het kader van 145 jaar afschaffing van de slavernij. *Na Bigi Du* werd goed ontvangen door het publiek. Behalve een extra voorstelling kreeg de organisatie aanbiedingen van verschillende organisatoren om de musical naar Guyana, Trinidad & Tobago, de Verenigde Staten en Nederland te halen.

Fragment uit *Na Diamanti Du*.

Initiatiefnemer, scriptschrijver en artistiek leider Thea Doelwijt is verbaasd over dit onverwachte succes: "Wonderlijk, ik ben verbijsterd. De mensen kwamen in groten getale." Doelwijt vertrok dinsdag 22 juli 'voor even' terug naar Nederland om samen met componisten Denise Jannah en Francine van Dam te praten over het muzikaal bijschaven van de musical. "En ondertussen gaat Tolin (Tolin Alexander, de regisseur, red.) door met de mensen om ze extra lessen te geven in spel, zang en beweging."

Herkenbaarheid

Regisseur Alexander denkt dat de buitenlandse belangstelling voortkomt uit de herkenbaarheid ervan. De voorstelling werd bijgewoond door mensen uit onder meer Trinidad & Tobago, Guyana en de VS, allemaal landen met een slavernijverleden. Zij stelden vervolgens voor om hem ook daarheen te halen.

In de musical zingt 'Misi Christinana' (gespeeld door Helianthe Redan) samen met 'Misi Bethania' (Marianne Cornet) over 'de leugen': "Arki mi. Piki mi. Den bakra sma e lei. A no tru. A no tru. Leugens, witte leugens. We are not free." (Luister naar me. Zeg me. Die blanken liegen. Het is niet waar. Het is niet waar. Leugens, witte leugens. We zijn niet vrij, red.)

Alexander vertelt hoe de groep spelers en musici het tijdens de repetities regelmatig hadden over het begrip 'vrijheid'. "In de oefening hebben we altijd gezegd: 'We gaan terug in de tijd', maar na de oefening gaan we allemaal uit onze rollen, want we zijn vrij. We mogen beslissen dat we dit doen. Het is iets van onze voorouders. Het is iets van de geschiedenis van Suriname."

Inspiratiebron

De inspiratie voor de musical kwam van het leven van Doelwijts grootmoeder, Misi Bethania. "Zij werd de kerk uitgezet omdat ze niet wilde trouwen." Doelwijt schreef verschillende verhalen en zelfs een toneelstuk over haar oma, en tenslotte deze musical. "Ik wilde het groter brengen".

Aan de musical *Na Bigi Du*, waarin theater en de geschiedenis hand in hand gaan met zang en muziek, gingen de theaterstukken *Na Gowtu Du* en *Na Diamanti Du* vooraf. De *Du* is een theatervorm met zang, dans en toneel uit de slaventijd, uitgevoerd door voornamelijk vrouwen. *Na Gowtu Du* speelde zich nog af in de slaventijd en in *Na Diamanti Du* werd afwisselend teruggeblikt naar de periode van de slavernij en de tijd daarna. Nu vond Doelwijt het tijd geworden iets te maken over de periode direct na de afschaffing van de slavernij, de tijd van Staatstoezicht.

Kennis overdragen

Doelwilt wil voorlopig doorgaan met theater maken. Zij begon in de jaren zeventig met het maken van maatschappijkritische stukken vanuit het DOE theater, samen met collega Henk Tjon. Toch is zij nu bezig kennis en kunde over te dragen aan de jongere generatie, zoals de jonge regisseur Alexander. "Dit eindigt bij de mensen die jonger zijn, dat zij doorgaan en doorgaan."

Na Bigi Du

regie: Tolin Alexander en Wilgo Baarn

choreografie: Maikel Austin, Art Laboratorium Suriname

productie: Henk van der Laak

componisten: Denise Jannah en Francine van Dam

traditionele muziek: Ruben Muringen

Na Bigi Du vertelt het verhaal van de ex-slaven, de mensen die na 1 juli 1863 door de afschaffing van de slavernij vrijgemaakt werden. Van echte vrijheid was voor deze groep echter niet direct sprake: kolonisator Nederland had bepaald dat de vrijgemaakten nog tien jaren onder zogenoemd Staatstoezicht moesten leven en op de plantages moesten blijven werken. Alexander legt in het stuk ook uit hoe de kerk invloed bleef uitoefenen op deze 'vrijgemaakten', waardoor in de praktijk maar van beperkte vrijheid kon worden gesproken.